

Statsforvalteren i Trøndelag

Tröndelagen Staatehaaltoje

Rapport etter forvaltningskontroll

Kontrollert kommune:	Overhalla kommune
Dato rapport:	22.04.2026
Kontrolleiar:	Ingrid Reiersen
Gjennomført av:	Ingrid Reiersen
Kontrollerte ordningar:	Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) - kommunale retningslinjer

1 Samandrag

Rapporten er skriva med bakgrunn i Statsforvalteren sin foreløpige rapport datert 09.03.2026. Rapporten skildrar dei funn (avvik og merknadar) som vart avdekka. I Overhalla kommune vart det konstatert to avvik.

2 Generelt om kommunen

Tabellen under syner kor mykje midlar Overhalla kommune forvalta på dei tilskotsordningane kommunen hadde fått delegert myndigheit frå staten i 2025:

Tilskotsordning		Beløp (kr)	Antal vedtak
Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket	Utbetalt	84 881 066	110
Tilskudd til avløsning ved sykdom mm	Utbetalt	1 846 361	23
Skogfond *)	Utbetalt	795 160	43
Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)- Skogkultur	Utbetalt	158 644	36
Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)- veg	Utbetalt	2 500 000	3
Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)- drift	Utbetalt	0	0
Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	Innvilget	782 364	12
Tilskudd til regionale miljøprogram (RMP)	Utbetalt	3 215 088	76
Tilskudd til drenering av jordbruksjord	Innvilget	928 423	14
Tilskudd til tiltak i beiteområder - planleggings- og tilretteleggingstiltak	Innvilget	155 203	8
Tilskudd til utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL)	Innvilget	0	0
SUM		95 262 309	325

*) Berre til skogkultur. I tillegg kjem skogfond til vegar og andre føremål.

3 Heimel for kontrollen

Heimel for kontroll er Reglement for økonomistyring i staten § 15:

«Overordnede virksomheter skal ivareta kontroll med at underliggende virksomheter og enheter utenom statsforvaltningen som utøver forvaltningsmyndighet, utfører sine oppgaver på forsvarlig måte og i henhold til § 14». § 14 inneheld bestemningar om internkontroll.

Kontrolloppgåvene er gitt til Statsforvaltaren i tildelingsbrev og hovudinstruksen frå Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet.

Statsforvaltaren skal føre kontroll med om kommunane si tilskotsforvaltning er i samsvar med krava i Reglement for økonomistyring § 15. Dette inneber at me skal kontrollere om kommunen i si tilskotsforvaltning på landbruksområdet har etablert system for god styring og kontroll, som tryggar at tilskotsordningane vert forvalta i samsvar med gjeldande landbrukspolitikk, og i samsvar med gjeldande lover og reglar.

4 Grunnlag for kontrollen

Statsforvaltaren er gjennom hovudinstruksen og tildelingsbrev bedt om å vektlegge kontroll for å trygge kvalitetsmessig god tilskuddsforvaltning. Utvelginga av kontrollobjekt er risikobasert. Samstundes står det i tildelingsbrevet at Statsforvaltaren skal ha forvaltningskontroll i 20 % av kommunane kvart år.

Målet med kontrollen er å ivareta at midlane over jordbruksavtalen nyttast til det førmål dei er tiltenkt gjennom ein målretta og effektiv forvaltning. Kontrollen skal vidare sikre at lover og reglar vert overheldt, og at rettstryggleiken til søkjar vert ivareteke.

5 Gjennomføring av kontrollen

Varsel om kontroll vart gitt i brev av 07.07.2025.

Statsforvaltaren har gjennomgått dei kommunale retningslinjene og rutinene for tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket. Me har i kontrollen fokusert på om dei kommunale retningslinjene og tiltaka er i samsvar med føremålsparagrafen i forskrifta. Statsforvaltaren varsla at me ville sjå på om kommunen har prioritert tiltak ut frå lokale behov, dette har ikkje blitt prioritert i kontrollen på grunn av kapasitetsutfordringar. Statsforvaltaren har undersøkt om kommunen har rutiner på området, men me har ikkje vurdert innhaldet i rutinen.

Kommunen fekk oversendt ein foreløpig rapport den 12.03.2026. Denne ligg til grunn for endeleg rapport.

6 Kontrollområde

Tabellen, som følgjer på dei neste sidene, gir ei oversikt over dei avvik og merknadar som vart avdekka under kontrollen:

Avvik er mangel på oppfylling av krav til forvaltninga av ordninga som er fastsett i eller i tråd med

- reglement for økonomistyring i staten
- styrande dokument
- regelverket og/eller retningslinjer for ordninga

Merknad er forhold som ikkje strid med krav, men der statsforvalteren finn grunn til å peike på behov for forbetringar.

Avvik og merknadar som vart avdekka under kontrollen:	
Tilskotsordning: Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket	
Avvik 1	<p><u>Kommunen manglar eit heilskapleg system for internkontroll for SMIL</u></p> <p>Kommunen har i samband med kontrollen ikkje sendt inn sakshandsamingsrutiner for kommunen si forvaltning av SMIL.</p> <p>Internkontroll skal tilpasses verksemda sin risiko, vesentlegheit og eigenart. Arbeid med internkontroll skal vere eit løpande arbeid og ein del av den daglege drift. Inn i arbeid med internkontroll vil det normalt inngå ROS-analyser, rutineskildringar, rutiner for implementering, dokumentasjon, oppfølging, rapportering og oppdatering.</p> <p>Ut ifrå at me ikkje har motteke nokon dokumentasjon på internkontroll på ordninga, meiner Statsforvaltaren at Overhalla kommune sitt system for internkontroll på SMIL er ufullstendig og mangelfullt.</p>
Avvik frå	Reglement for økonomistyring i staten §14
Frist for å lukke avviket	Klart til søknadsomgangen 2027
Kommentar	Overhalla kommune skriv i sin tilbakemelding at kommunen har rutiner i Compilo. Kommunen har ikkje sendt inn desse, heller ikkje etter purring. Statsforvaltaren legg derfor til grunn at kommunen ikkje har rutiner på området.
Avvik 2	<p><u>Feil føremål</u></p> <p>Under prioritering av tiltak skriv kommunen at de kan prioritere tiltak som legg til rette for samfunnsutvikling eller næringsutvikling.</p>
Avvik frå	<p>Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket § 1.</p> <p>Formål:</p> <p><i>«Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. [...]»</i></p>
Frist for å lukke avviket	Klart til søknadsomgangen 2027
Kommentar	Føremålet med tilskotsordninga er å fremje natur- og kulturminneverdiane i jordbruket sitt kulturlandskap utover det som kan forventast gjennom vanleg jordbruksdrift. Å legge til rette for samfunnsutvikling eller næringsutvikling kan ikkje vere føremålet med tiltaket åleine.